

ΑΡΘΡΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Επικοινωνία:

Κατερίνα Νικολαΐδου Πιερώνι
Υπεύθυνη του Γραφείου Επικοινωνίας
Τηλ.: 22894367, Τηλεομοιότυπο: 22894477
Ηλ.διεύθυνση: katerina@ucy.ac.cy, <http://www.pr.ucy.ac.cy>

11-7-11: Φταίμε όλοι;

Του Σταύρου Α. Ζένιου

Οι ευθύνες μας είναι μεγάλες και ήρθε η ώρα να τις αντιμετωπίσουμε.

Προσέξτε δημαγωγική τακτική: Ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου μιλά για «ανικανότητα και αναξιοκρατία» του προέδρου και του Συμβουλίου της ΑΗΚ, και παίρνει απάντηση ότι «στην ΑΗΚ εργοδοτούνται δεκάδες εξειδικευμένα άτομα με διπλώματα που αφορούν τον τομέα του ηλεκτρισμού». Με έντεχνο τρόπο οι ευθύνες μετακυλώνται από την ηγεσία στα δεκάδες άτομα της ΑΗΚ. Και αφού αυτά είναι εξειδικευμένα με διπλώματα, και άρα ικανά, τότε όλοι είμαστε ικανοί.

Ούτε τον Πρύτανη επιθυμώ να υποστηρίξω (είναι ικανός να το κάνει μόνος του), ούτε να προσθέσω στα προβλήματα του Προέδρου της ΑΗΚ (αρκετά έχει δημιουργήσει από μόνος του). Γράφω για να συγχαρώ το προσωπικό και τους τεχνικούς της ΑΗΚ. Ευλικρινά. Να μην μπλέξουμε τις ευθύνες των πολιτικών προϊστάμενων με τον επαγγελματισμό του προσωπικού και, ιδιαίτερα, την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης.

Κυρίως, όμως, γράφω διότι επαναστατώ εναντίον της άποψης ότι «φταίμε όλοι». Άμεσα ή έμμεσα αυτό καλλιεργείται τελευταίως.

Και επαναστατώ γιατί αυτή η άποψη είναι όχι μόνο εσφαλμένη αλλά και αδιέξοδη. Πρωτίστως, αγνοεί την πολύ σημαντική παρατήρηση του Βέμπερ ότι σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα ενώ ο λαός είναι κυρίαρχος, ο «λαός δεν κυβερνά». Δεν μπορεί να φταίνε εκείνοι που δεν κυβερνούν. Ταυτόχρονα, μετακυλύει τις ευθύνες σε ένα απρόσωπο σύνολο και αποτρέπει τις οποιεσδήποτε διορθωτικές κινήσεις. Αφού φταίμε όλοι, τότε δεν φταίει κανείς. Τι να κάνουμε δηλαδή, ομαδικό χαρακίρι;

Όχι, δεν φταίμε όλοι! Ωστόσο, έχουμε όλοι ευθύνες. Οι ευθύνες μας, ως λαός, είναι μεγάλες και ήρθε η ώρα να τις αντιμετωπίσουμε.

Πότε έχουμε ευθύνη;

Όταν διδάσκουμε καλύτερα στα φροντιστήρια το απόγευμα, από ότι στο δημόσιο σχολείο το πρωί.
Όταν διεκπεραιώνουμε την αίτηση του επώνυμου πολίτη πιο γρήγορα, από την αίτηση της ανώνυμης νοικοκυράς.

Όταν υπεκφεύγουμε μπροστά στις δύσκολες αποφάσεις, όπως στο «αν δεν παταχθεί η φοροδιαφυγή δεν δεχόμαστε συγκράτηση μισθών».

Όταν συστήνουμε μετεγχειρητική άδεια έξι μηνών σε ένα δημόσιο υπάλληλο («είσαι δημόσιος υπάλληλος, έτσι δεν είναι;») ενώ, για την ίδια επέμβαση, ένας ιδιωτικός υπάλληλος θα επέστρεφε στην εργασία του σε δύο ημέρες.

Όταν εκλέγουμε στο κοινοβούλιό μας βουλευτή, που το ισχυρό του επιχείρημα για πρόσληψη εξαδέλφης του στο πανεπιστήμιο είναι η φράση/απειλή, «Θα τα πούμε στους προϋπολογισμούς!» (κλείνει το τηλέφωνο).

Όταν προσπαθούμε να αποκλείσουμε υποψήφια από πρόσληψη λόγω «ανεπαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας αφού είναι αλλοδαπή». Τώρα, πώς μας διέφυγε ότι από ηλικία πέντε χρόνων πήγε σε δημόσια ελληνόφωνα σχολεία; Απλά, διότι άλλη υποψήφια ήρθε συστημένη από κομματικό στέλεχος.

Όταν ζητούμε διευκόλυνση φοιτητή με το επιχείρημα «Στην Κύπρο ζούμε, μπορεί να με χρειαστείτε εσείς μια μέρα» (ιδιαίτερα ατυχές επιχείρημα όταν προέρχεται από ογκολόγο!).

Έχουμε ευθύνη όταν συμπεριφερόμαστε με αυτό τον τρόπο. Ευθύνη έχουμε και όταν ανεχόμαστε τέτοιες συμπεριφορές. Εννοείται, βεβαίως, ότι οποιαδήποτε ομοιότητα με πραγματικά γεγονότα είναι τελείως συμπτωματική. Ο Θεός να βάλει το χέρι του (ιδίως στο τελευταίο παράδειγμα.) Όμως, μια χώρα δεν κυβερνάται με προσευχές. Κυβερνάται με αρχές. Και ευθύνη για τις αρχές της διακυβέρνησης έχουμε όλοι.

Αυτήν τη στιγμή διογκώνονται στη χώρα μας υπόγεια κοινωνικά ρεύματα. Οι αγανακτισμένοι έγιναν αφυπνισμένοι. Σύντομα θα είναι οργανωμένοι και αποφασισμένοι για μια νέα πορεία. Ο Μιχάλης Ατταλίδης και ο γράφων υποστηρίξαμε, δημόσια και με επιχειρήματα, ότι η αλλαγή θα έρθει από την προεδρία της χώρας και θα ξεκινήσει από τους νέους. Ομάδες πολιτών ήδη οργανώνονται. Εδώ ακριβώς έγκειται η μεγάλη μας ευθύνη.

Για να χαράξουμε μια νέα δημιουργική πορεία για τη χώρα μας απαιτείται ένα υψηλό αίσθημα δημόσιας ευθύνης, ενεργητικότητα, αυτοπειθαρχία, εμμονή σε αρχές, επιμονή μπροστά από τις δυσκολίες. Οι πολίτες μιας δημιουργικής κοινωνίας έχουν το ηθικό ανάστημα και την ψυχική δύναμη για να ανταποκριθούν σε αυτές τις υψηλές προδιαγραφές. Αν τα καταφέρουμε, θα έχουμε πάρει την τύχη στα χέρια μας. Θα είμαστε πλέον υπεύθυνοι. Αν δεν τα καταφέρουμε, θα έχουμε τουλάχιστον τη συνείδησή μας ήσυχη ότι ανταποκριθήκαμε στις ευθύνες μας -- «Ο οφείλομεν ποιήσαι πεποιήκαμεν.» Αν όμως συνεχίσουμε να αδιαφορούμε, τότε πράγματι θα φταίμε όλοι.

Ο Σταύρος Α. Ζένιος είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και πρόεδρος των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών